

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool - De Bolster te NEERHAREN

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 15818

Instelling Vrije Basisschool - De Bolster

Directeur Anja COUN

Adres Heirbaan 81 - 3620 NEERHAREN

Telefoon 089-71.64.63

E-mail secretariaat@debolster.net

Website <http://www.debolster.net>

Bestuur van de instelling VZW Kath. Basisond. Lanaken

Adres Elzenstraat 5 - 3620 LANAKEN

Scholengemeenschap Lanaken - Kesselt

Adres Berenhofstraat 30 - 3620 VELDWEZELT-LANAKEN

CLB Vrij CLB Maasland

Adres Deken Bernardstraat 4 - 3630 MAASMECHELEN

Dagen van het doorlichtingsbezoek 06-02-2017, 07-02-2017, 09-02-2017

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 09-02-2017

Datum bespreking verslag met de instelling 23-02-2017

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Hilde VANDERLOCHT

Teamleden Erik KORTLEVEN

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	8
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus	8
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	8
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	9
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	9
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	9
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie	9
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: lichamelijke opvoeding.....	9
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: lichamelijke opvoeding en wiskundige initiatie.....	10
3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde	13
3.1.1.5 Lager onderwijs: lichamelijke opvoeding.....	16
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	17
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	18
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	18
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	20
4.1 Sociale en emotionele begeleiding	20
4.2 Rapporteringspraktijk	21
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	23
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	25
6.1 Wat doet de school goed?	25
6.2 Wat kan de school verbeteren?	26
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	27
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG.....	27

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - ♦ het onderwijsaanbod
 - ♦ de uitrusting
 - ♦ de evaluatiepraktijk
 - ♦ de leerbegeleiding.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg. In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Dit verslag rapporteert over de doorlichting van de Vrije Basisschool 'De Bolster' in Neerharen, een deelgemeente van Lanaken. De schoolpopulatie bestaat overwegend uit kansrijke Nederlandstalige kinderen. Ruim de helft heeft de Nederlandse nationaliteit. In de kleuterafdeling stijgt het leerlingenaantal de laatste jaren. De school bestaat uit twee vestigingsplaatsen die op amper 200 meter van elkaar liggen in de dorpskern. In de hoofdvestiging aan de Heirbaan zijn de klassen van de lagere afdeling en het administratief gedeelte ondergebracht. De vestiging aan de Keelhoffstraat huisvest vier kleuterklassen. Enkele leerlingengroepen zijn, omwille van renovatiewerken en plaatsgebrek, tijdelijk ondergebracht in het voormalige gemeentehuis tegenover de hoofdvestiging. Het personeelsteam is vrij stabiel en behoorlijk wat teamleden hebben heel wat jaren onderwijservaring. Het open karakter van de school en de aandacht voor structuur, voor het socio-emotionele welzijn en de brede ontwikkeling van de kinderen zijn belangrijke elementen van profilering.

De onderwijsinspectie onderzocht of de leerkrachten van de kleuter- en de lagere afdeling voor de leergebieden lichamelijke opvoeding en wiskundige initiatie/wiskunde voldoende inspanningen leveren om de ontwikkelingsdoelen na te streven, respectievelijk de eindtermen te bereiken. Daarnaast peilde de onderwijsinspectie naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de sociale en emotionele begeleiding en de rapporteringspraktijk en naar aspecten van het algemeen beleid. Ten slotte onderzocht ze een selectie van de regelgeving en de mate waarin er op school aandacht is voor de bewoonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne van de leer- en werkomgeving.

Het onderzoek van het leergebied lichamelijke opvoeding (LO) wijst uit dat beide afdelingen een aanbod realiseren dat tegemoetkomt aan de verwachtingen van de overheid. Elke klasgroep krijgt wekelijks twee lestijden bewegingsopvoeding in de ruime en goed uitgeruste gemeentelijke sportzaal vlakbij. De leerkrachten LO stemmen hun aanbod af op het leerplan en op elkaar. Daartoe werken ze een evenwichtige, doelgerichte en gradueel opgebouwde jaarplanning uit. Zij bundelen de bewegingslessen in maandthema's die, zeker in de kleuterafdeling, veelal de jaarkring volgen. Dat alles zorgt ervoor dat de kinderen heel wat kansen krijgen om hun motorische vaardigheden te ontwikkelen, om zich een gezonde en veilige levensstijl eigen te maken en om hun zelfkennis en sociale omgang te verfijnen. Om de betrokkenheid tijdens de bewegingslessen hoog te houden, kan de aandacht voor variatie en kortere taakspanningsmomenten groeien. In beide afdelingen krijgen de kinderen bovendien bewegingskansen in de klas, op de speelplaats en soms ook buiten de schoolmuren. Het kleuterteam zet tevens sterk in op de ontwikkeling van de fijne motoriek en de schrijfvoorwaarden. Vanaf het derde leerjaar krijgen de leerlingen driewekelijks zwemles in Maastricht, gegeven door schoolexterne instructeurs. Het schoolteam bewaakt in mindere mate of hun aanbod en aanpak afgestemd zijn op de verwachtingen van de Vlaamse overheid. De evaluatie- en rapporteringspraktijk van LO kent in beide afdelingen eveneens groeikansen.

Ook het leergebied wiskundige initiatie/wiskunde voldoet in beide afdelingen. De kleuteronderwijzers bewaken het evenwicht en de volledigheid van het aanbod. Ze gebruiken daarvoor zowel een koepeleigen instrument als het leerplan. Bij de uitwerking van de thema's en bij de klasinrichting schenken ze doelgericht aandacht aan wiskundige initiatie. De kleuteronderwijzers zorgen daarbij voor rijke ervaringskansen en ontwikkelingsmaterialen die kleuters motiveren om actief bezig te zijn. Hun begeleidingsstijl en denkstimulerende interacties bevorderen inzichtelijk leren. Het domein getallen komt ruimschoots aan bod maar ook de domeinen meten en ruimte winnen aan belang. Dat laatste vooral onder impuls van de schoolbrede prioriteit om het wiskunde-aanbod te versterken. De leerplandoelen vormen daardoor ook meer en meer het uitgangspunt om de wiskundige competenties van kleuters op te volgen. In beide afdelingen nemen de leerkrachten hun rol van 'eerstelijnszorgverstreker' ter harte.

In de lagere afdeling zijn er eveneens voldoende garanties voor een volledig, gradueel en vrij evenwichtig wiskunde-aanbod. De onderwijzers baseren zich hiervoor in grote lijnen op een onderwijsleerpakket dat ze aftoetsen aan de leerplandoelen. Ze reserveren voldoende onderwijstijd en beschikken over de nodige leermiddelen om met de leerlingen de doelen te bereiken. Ze maken werk van een gestructureerde lesopbouw en volgen de individuele leervorderingen systematisch en breed op. De evaluatie- en observatiegegevens leiden tot gerichte remediëringsinitiatieven. De exploratie- en oefenkansen die leerlingen krijgen om leerinhouden van meetkunde en van meten en metend rekenen vast te zetten, zijn veeleer beperkt. Naar de geïsoleerde inoefening van de meer technisch-cognitieve aspecten van het rekenonderwijs daarentegen, gaat in sommige klasgroepen relatief veel onderwijstijd. De aandacht voor betrokkenheidsverhogende werkvormen en betekenisvol en inzichtelijk leren groeit wel. De onderwijzers die de grotere klasgroepen ondersteunen, worden in mindere mate flexibel ingezet met het oog op maximaal rendement. Het team levert wel inspanningen om voor kinderen met verhoogde zorg trajecten op maat uit te werken. Binnen de brede basiszorg zetten de onderwijzers minder in op gestructureerde ondersteuningstrajecten op langere termijn.

De sociale en emotionele begeleiding van de kinderen verloopt sterk vanuit een gemeenschappelijke visie. De teamleden werken aan een positieve relatie met elke leerling. Ze doen dat door actief te luisteren, alert te zijn voor signalen en door respect te tonen voor hun eigenheid. Heel wat preventieve en curatieve school- en klasinitiatieven ondersteunen het welbevinden van de kinderen. Zo zorgen heldere klas- en schoolafspraken voor structuur en duidelijkheid. Het team van de lagere afdeling werkt daarenboven aan een gelijkgerichte en onderbouwde aanpak om pestproblemen te voorkomen en aan te pakken. De sociale vaardigheden van de kinderen en de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een aangenaam school- en klasklimaat staan daarbij centraal. Het schoolteam staat regelmatig stil bij zijn aanpak en stuurt bij waar nodig. Hierdoor legt het een belangrijke basis voor het welzijn van kinderen als motor van het leerproces.

Het schoolteam levert ook inspanningen om de ouders te betrekken bij het onderwijsgebeuren en om goed met hen te communiceren. Ze krijgen op gezette tijden en via diverse kanalen heel wat informatie over de ontwikkeling van hun kind, zeker in de lagere afdeling. Bij 'zorgsituaties' speelt het team kort op de bal en organiseert het overleg. Dat gebeurt zowel op initiatief van de school als op vraag van de ouders. In beide afdelingen stroomlijnt het kindvolgsysteem de schoolinterne gegevensverzameling en -doorstroming.

Uit het onderzoek naar het algemeen beleid blijkt dat visieontwikkeling, prioriteitenplanning en de overleg- en samenwerkingsstructuren zorgen voor gezamenlijke doelgerichtheid en continue schoolontwikkeling. De directeur neemt heel wat schooltaken ter harte en maakt werk van teamvorming, inspraak en open communicatie. Wat de interne kwaliteitszorg en de functionaliteit van plannings- en registratiesystemen betreft, zijn er groeikansen. Dat geldt eveneens voor de onderlinge samenwerking en het wederzijds vertrouwen en respect op het bovenschoolse niveau.

Het onderzoek naar de bewoonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne van de leer- en werkomgeving levert een gunstig advies. Ook het onderzoek naar de overige erkenningsvoorwaarden en regelgeving voldoet. Samen met het gunstig advies voor de onderwijsdoelstellingen in beide afdelingen, spreekt de onderwijsinspectie hiermee haar vertrouwen uit in de kwaliteit en in de groeikracht van de school.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs - Leergebieden

- wiskundige initiatie
- lichamelijke opvoeding

Lager onderwijs - Leergebieden

- wiskunde
- lichamelijke opvoeding

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

- Sociale en emotionele begeleiding

Onderwijs - Evaluatie

- Rapporteringspraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

De kleuteronderwijzers streven bij de kleuters de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied wiskundige initiatie in voldoende mate na. Ze doen dat binnen een rijk (thematisch) aanbod door middel van vrije en geleide activiteiten. Ze werken het wiskundig aanbod doel- en kindgericht uit en schenken veel aandacht aan begripsverwerving en hoekenverrijking. Hiervoor beschikken zij over een brede waaier aan ontwikkelingsmaterialen. Samen met de stimulerende begeleiding zorgt dat ervoor dat kleuters op een betrokken manier veel wiskundige inzichten kunnen opdoen in een krachtige speelleeromgeving.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: lichamelijke opvoeding

Voldoet

De leerkrachten LO streven bij de kleuters de ontwikkelingsdoelen lichamelijke opvoeding in voldoende mate na. Uit de thematische maandplanningen blijkt de gerichte aandacht voor de verschillende persoons- en bewegingsdoelen. Zij beschikken tevens over voldoende onderwijstijd en over een ruime en goed uitgeruste sportaccommodatie. Ook in de klas, op de speelplaats en buiten de schoolmuren krijgen de kleuters gevarieerde bewegingskansen.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: lichamelijke opvoeding en wiskundige initiatie

Curriculum	Heel wat elementen tonen aan dat de school LO als een belangrijk leergebied
Onderwijsaanbod	beschouwt binnen de basisvorming en de harmonische ontwikkeling van
<i>Referentiekader</i>	kinderen. Het aanbod ligt grotendeels in handen van één leerkracht. Hij geeft
<i>Planning</i>	aan de groep van de jongste en van de oudste kleuters wekelijks twee lestijden
<i>Evenwichtig en volledig</i>	bewegingsopvoeding en aan elke klasgroep 3-/4-jarigen één lestijd. Een collega
<i>Samenhang</i>	neemt de andere lestijd LO in deze twee klassen voor zijn rekening. Beiden
<i>Brede harmonische vorming</i>	hanteren het leerplan en inspirerend bronnenmateriaal om het jaaraanbod te
<i>Actief leren</i>	plannen en om er een evenwichtige en doelgerichte invulling aan te geven. Ze
	werkten daartoe functionele maandplanningen uit gelinkt aan thema's die
	veelal de jaarkring volgen. Iedere maandplanning bestaat uit acht
	bewegingslessen. Hierin komen de verschillende bewegings- en
	persoonsdoelen op een geïntegreerde manier aan bod. Er is aandacht voor de
	graduele opbouw van het aanbod. De leerkrachten stemmen hun
	verwachtingen af op de beginsituatie van de kleuters. De geïntegreerde
	aandacht voor speelse taalstimulering - wiskundige begrippen inclusief - kent een
	groeimarge. Tevens blijkt uit de observatie dat er sterker kan ingezet worden
	op gevarieerd en speels bewegen en op kortere taakspanningsmomenten om
	de betrokkenheid hoog te houden. Naar verluidt spreken vooral de
	'bewegingslandschappen' en de activiteiten op muziek de kleuters heel erg aan.
	Een praktisch nadeel is het feit dat het opgebouwde bewegingsparcours op het
	einde van de dag opgeruimd moeten worden omdat verenigingen de sportzaal
	naschools eveneens gebruiken.

Ook in de klas of in de naastgelegen gang, op de speelplaats en buiten de schoolmuren krijgen de kleuters speelse bewegingskansen. De opgesplitste klasgroep vijfjarigen verblijft tijdens de voormiddagen in het voormalige gemeentehuis en heeft daar wel minder bewegingsruimte. Het kleuterteam zet sterk in op de ontwikkeling van de fijne motoriek en de schrijfmotoriek. Het heeft daarbij oog voor een onderbouwde aanpak en een doorgaande lijn. De kleuteronderwijzers schakelen vaak muziek in om ritmisch en expressief bewegen te stimuleren.

Om de volledigheid van het aanbod voor wiskundige initiatie te bewaken hanteren ze, via een digitaal zoekstelsel, een koepelgebonden instrument en het leerplan als belangrijkste referentiekaders. Uit de observaties, gesprekken en planningen blijkt dat zij op een geïntegreerde en doelgerichte wijze de leerplandoelen nastreven. Ze verwijzen ook naar functionele doelenfiches onder meer voor de weerkerende activiteiten. Hierbij is er oog voor graduele opbouw. De afstemming van het aanbod op het leerplan en het (informeel) overleg ondersteunen eveneens de verticale samenhang.

De kleuteronderwijzers beschikken over inspirerende bronnenmaterialen om het aanbod te stofferen en om te weten wat de kleuters op een bepaalde leeftijd moet kennen en kunnen. Voor wiskundige begrippen maken de kleuteronderwijzers gebruik van een eenduidige gradueel opgebouwde lijst. Dat creëert kansen om systematisch aandacht te besteden aan schooltaal. Naarmate kleuters ouder worden, gaat er gerichte aandacht naar de ontwikkeling van de rekenvoorwaarden en de ontluikende gecijferdheid.

Door de thematische aanpak realiseren de kleuteronderwijzers in belangrijke mate horizontale samenhang. De krachtige leeromgevingen, de kindgerichte begeleidingsstijl en de denkstimulerende interacties zorgen voor een grote betrokkenheid en de ontwikkeling van wiskundig inzicht. Het tellen, ordenen en vergelijken van hoeveelheden krijgen veel aandacht. Onder impuls van teamgerichte nascholingen en overlegmomenten, versterken de kleuteronderwijzers momenteel hun wiskunde-aanbod. Daarbij krijgen de leerplandoelen en de domeinen die spontaan minder aan bod komen, expliciet aandacht. Het team is groeiende om daartoe meer vanuit de leerplandoelen te vertrekken bij de uitwerking van (thema-)activiteiten.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen

De bewegingslessen gaan door in de gemeentelijke sportzaal. Daar zijn de nodige materialen aanwezig om de leerplandoelen LO na te streven. De ruime infrastructuur en het klein en groot materiaal stimuleren kleuters om te spelen en te bewegen. Ook de speelplaats biedt voldoende speelruimte; er is rollend materiaal en er zijn enkele toestellen die klimmen en klauteren bevorderen.

De kleuterafdeling beschikt over een uitgebreid en gevarieerd materialenaanbod in functie van wiskundige initiatie. De kleuteronderwijzers verrijken de hoeken thematisch, ook met het oog op de wiskundige ontwikkeling. Ze maken daartoe ook zelf materialen aan. De open rekken, de opbergdozen met kindgerichte aanduiding, het keuzebord en stappenplannen stimuleren de zelfsturing en de zelfstandigheid. Ook voor de ontwikkeling van de fijne motoriek en de schrijfmotoriek zijn er heel wat (bronnen)materialen.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Kindvolgsysteem
Gericht op bijsturing

De opvolging van de kleuters gebeurt in hoofdzaak via occasionele en intentionele observaties. De kleuteronderwijzers bepalen zelf wat ze observeren en hoe ze hierover noteren. Op basis van hun observaties en ervaring en soms vanuit overleg, beoordelen ze tweemaal per jaar het welbevinden, de betrokkenheid en de competenties van de kleuters. Bij kleuters die voor bepaalde aspecten zwakker scoren, noteren de meesten een woordje uitleg. Bij de screening van de specifieke competenties gaat er ook aandacht naar de grote en kleine motoriek, wiskundig en logisch denken en aspecten van zelfsturing. Deze items hebben een duidelijke link naar de leergebieden in de focus. De leerkrachten LO zijn in mindere mate betrokken bij de digitale niveaubepaling van de grote motoriek. Zij beschikken wel over een beknopte observatielijst aangereikt door het CLB over aspecten van de fijne en grove motoriek. Deze is in mindere mate afgestemd op de inhoud van het leerplan en op het digitale kindvolgsysteem. Zij zijn daarenboven niet de meest aangewezen kindbetrokkenen om items over de fijne motoriek te beoordelen.

Voor wiskundige initiatie gebruiken de kleuteronderwijzers meer en meer de leerplandoelen als kijkwijzer om de ontwikkeling van kleuters op te volgen. Dat ondersteunt een brede en gestructureerde observatiepraktijk. Het gebruik van werkbladen om te evalueren wordt bewust beperkt. Dat vermijdt een vorm van didactische vervroeging. Bij de vijfjarigen worden gestandaardiseerde testen afgenomen met het oog op de validering van eigen observaties en in functie van de individuele oudercontacten. Het team beschikt ook over diagnostisch materiaal om de noden van (zorg)kleuters nauwkeuriger in kaart te brengen.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Om een zicht te krijgen op de beginsituatie van de kleuters, beroepen de kleuteronderwijzers zich op de informatie in het kindvolgsysteem, de overgangsgesprekken en het informeel overleg. Die informatie vormt samen met de permanente observaties het uitgangspunt om kleuters te ondersteunen. Sommige kleuteronderwijzers plannen gerichte zorginitiatieven of differentiatiemomenten, wat blijkt uit hun dagplanning.

Wanneer kleuters extra zorg nodig hebben, spelen de kleuteronderwijzers kort op de bal. Voor wiskundige initiatie stellen zij, indien nodig, specifieke speelleermaterialen ter beschikking. Zowel de zorgcoördinator als de kleuteronderwijzers die instaan voor klasinterne ondersteuning of groepsverkleining, faciliteren de zorgwerking.

Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Interne expertise

De kleuteronderwijzers participeren aan teamgerichte nascholingen om zich te informeren over actuele ontwikkelingen op het vlak van wiskundige initiatie. Ze organiseren schoolinterne overlegmomenten om met het geleerde aan de slag te gaan en er afspraken over te maken. Dat versterkt de gezamenlijke visieontwikkeling en de afstemming van de klaspraktijk op het leerplan.

De samenwerking van een aantal leerkrachten LO op het niveau van de scholengemeenschap betekent een duidelijke meerwaarde. Ze komen buiten de schooluren regelmatig samen om ervaringen en expertise te delen en om verbeteracties uit te werken. Dat leidde reeds tot kwaliteitsvolle realisaties. De personeelsvergaderingen en pedagogische studiedagen daarentegen, ervaren zij niet altijd als een meerwaarde voor hun onderwijspraktijk.

3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

De onderwijzers bereiken bij de leerlingen de eindtermen voor wiskunde in voldoende mate. Ze plannen een volledig, gradueel en vrij evenwichtig aanbod en voorzien voldoende onderwijstijd en ondersteunende leermiddelen. Ze volgen de individuele leervorderingen systematisch en breed op. De observatie- en evaluatiegegevens en de analyses sturen de zorginitiatieven aan.

Curriculum	De onderwijzers gebruiken een onderwijsleerpakket en het leerplan om het
Onderwijsaanbod	onderwijsaanbod te plannen. Op basis van deze referentiekaders realiseren ze
<i>Referentiekader</i>	een volledig, gradueel en vrij evenwichtig wiskunde-aanbod. De didactische
<i>Planning</i>	suggesties zijn inspirerend en ondersteunen in alle klassen een gestructureerde
<i>Evenwichtig en volledig</i>	lesopbouw. Vanuit hun ervaring en op basis van overleg gaan zij flexibel om
<i>Samenhang</i>	met het onderwijsleerpakket. De onderwijzers maakten aanvullende afspraken
<i>Brede harmonische vorming</i>	onder meer over de referentiematen en het gebruik van een 'groeiboekje' voor
<i>Actief leren</i>	meten en metend rekenen.

Naar de geïsoleerde inoefening van de meer technisch-cognitieve aspecten van het rekenonderwijs gaat relatief veel onderwijstijd, zeker in de onderbouw. Dat gaat soms ten koste van het inzichtelijk leren vanuit betekenisvolle contexten. De leerlingen krijgen (doorheen het schooljaar) ook minder experimenteer- en inoefenruimte om de leerinhouden van meetkunde en van meten en metend rekenen diepgaand te verwerken en vast te zetten.

Teamgerichte nascholingen en schoolinterne overlegmomenten, maken de onderwijzers wel meer en meer vertrouwd met de kenmerken van goed wiskundeonderwijs. Deze inspanningen kaderen binnen de schoolprioriteit om deze lessen voor iedereen boeiender te maken. Uit de observaties en de gesprekken blijkt dat meerdere teamleden daar al behoorlijk in slagen. Zij hebben aandacht voor betrokkenheidsverhogende werkvormen en voor probleemstellend onderwijs. Dat zijn sterke leemomenten. Soms grijpen de onderwijzers kansen om de leerdomeinen van wiskunde aan elkaar te linken of om wiskunde te verbinden met andere leergebieden en met de leefwereld van de kinderen. Ze stimuleren de kinderen om oplossingswijzen te verwoorden en erover te reflecteren. De onderwijzers integreren ook aspecten van leren leren. Ondersteunende wandplaten zijn in alle klassen aanwezig en richten samen met stappenplannen het aanpakgedrag. Naarmate leerlingen ouder worden, krijgen ze ook ondersteuning om het leren van grotere leerstofgehelen planmatig aan te pakken.

Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd
Klasmanagement

De onderwijzers programmeren ruim voldoende onderwijstijd voor wiskunde; regelmatig zelfs 75 tot 100 minuten na elkaar. Dat vergt een (te) lange taakspanning van de leerlingen. De lessen starten veelal vanuit een klassikale, frontale instructie die de individuele oefentijd of de verwerking per twee voorafgaat. De klassikale onderwijsleergesprekken richten zich veeleer op de ‘gemiddelde’ leerling. Dat komt de betrokkenheid van de rekensterke of zwakke leerlingen niet altijd ten goede.

Het beleid investeert heel wat lestijden in klasopsplitsing (4e en 6e leerjaar) en in teamteaching (1e leerjaar). De overige klassen kunnen, indien nodig, een beroep doen op ondersteuning door de zorgleerkracht. Deze organisatorische keuzes faciliteren de nabije opvolging en ondersteuning van de leerlingen en de kansen tot interactie. Het team benut in mindere mate de mogelijkheid om flexibel en creatief met de ondersteuningslestijden om te gaan in functie van een optimaal klasmanagement afgestemd op leerlingennoden. Door de vaste klasopsplitsing worden bovendien kansen gemist om onderwijzers van elkaar te laten leren.

Materieel beheer
Uitrusting
Leermiddelen

Er zijn voldoende klassikale en individuele leermiddelen aanwezig voor het bereiken van de leerplandoelen. Ook op schoolniveau zijn er een aantal leermiddelen beschikbaar zoals bijvoorbeeld de ‘meetkoffers’. Alle onderwijzers beschikken bovendien over een digitaal bord dat ze functioneel aanwenden om het inzichtelijk leren te ondersteunen, om opdrachten toe te lichten of om klassikaal te verbeteren. Leerkrachtafhankelijk zijn levensechte materialen of contexten het uitgangspunt om het wiskundeonderwijs herkenbaar te maken.

Er is heel wat remediërings- en differentiatiemateriaal in de klassen aanwezig, vaak ook met correctiesleutels. Soms schakelen de onderwijzers ook de klascomputers in als inoefentool of om leerlingen te motiveren.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

De onderwijzers hanteren methodegebonden en zelfopgestelde toetsen en de genormeerde testen van het leerlingvolgsysteem om de vorderingen van de leerlingen systematisch in kaart te brengen. De evaluatiepraktijk is evenwichtig en representatief. Probleemoplossende vaardigheden en inzichten komen in de methodegebonden toetsen veelal geïntegreerd aan bod. De evaluatie- en observatiegegevens en de analyses sturen de zorginitiatieven op leerling- en klasniveau aan. De onderwijzers voorzien een aangepaste evaluatie voor leerlingen met een leerstoornis of een leerprobleem. Het klasgemiddelde op het rapport is voor (zorg)kinderen weinig motiverend.

Begeleiding Leerbegeleiding <i>Beeldvorming</i> <i>Zorg</i>	De klasobservaties zorgen samen met de evaluatiegegevens voor een brede beeldvorming. Ook de overgangsgesprekken, het informeel overleg en de informatie in de leerlingendossiers dragen daartoe bij. De onderwijzers hanteren een stimulerende begeleidingsstijl en maken werk van onmiddellijke feedback en remediëring. Ze voorzien ook werkvormen die hun eerstelijnszorg faciliteren zoals hoeken- en contractwerk, de miniklas en (heterogeen) groeps- of partnerwerk. Zij maken hun rol van ‘eerstelijnszorgverstreker’ waar. In de dagplanningen zijn in mindere mate sporen van een gedifferentieerd aanbod terug te vinden. In het kindvolgsysteem noteren zij wel intentionele zorginterventies. Doelgerichte begeleidingstrajecten op langere termijn voor (groepjes van) kinderen met een bepaalde problematiek of een zwakkere score op de (LVS-)toetsen, komen weinig voor.
Kwaliteitszorg	Voor leerlingen in de fase van de verhoogde zorg voorziet het team, indien nodig, sticordi-maatregelen. Met het oog op aangepaste onderwijstrajecten, maakte het team per leerjaar en per domein een overzicht van de basisdoelen (de ‘evaluatiefiches’). Ze gebruiken deze als houvast om het geïndividualiseerd aanbod in kaart te brengen en de volgende klasleerkracht hierover te informeren. Een handelingsgerichte aanpak voor deze leerlingen groeit. De wiskunderesultaten bij de aanvang van het lager onderwijs, worden in mindere mate gebruikt om te reflecteren over de kwaliteit van wiskundige initiatie in de kleuterafdeling. De onderwijzer(s) van het eerste leerjaar overlopen deze resultaten wel samen met de kleuteronderwijzer(s) van de vijfjarigen en de zorgcoördinator. Tijdens dat overleg gaan ze in hoofdzaak na of de individuele prestaties overeenkomen met de scores die de vijfjarigen behaalden op een schoolrijpheidstest. Met het oog op de interne kwaliteitszorg participeren de vierde- en zesdeklassers al vele jaren aan de koepelgebonden eindtoetsen, ook voor wiskunde. De analyses die het beleid hieraan koppelt missen de nodige diepgang en onderbouwde conclusies. Dat hypothekeert de meerwaarde van deze externe kwaliteitscontrole en een efficiënt gebruik van de onderwijstijd.

3.1.1.5 Lager onderwijs: lichamelijke opvoeding

Voldoet

De leerlingen bereiken de eindtermen voor dit leergebied in voldoende mate. De voorziene onderwijstijd en de planning van een evenwichtig, volledig en gradueel opgebouwd aanbod bieden daarvoor garanties. Het doelgerichte bewegingsaanbod en de ruime infrastructuur geven de leerlingen heel wat kansen om voor de verschillende bewegings- en persoonsdoelen te evolueren.

Curriculum	Het aanbod voor lichamelijke opvoeding ligt grotendeels in handen van één leerkracht LO die ook in de kleuterafdeling de meeste bewegingslessen voor zijn rekening neemt. Hij geeft aan alle klassen van het 1e t.e.m. het 4e leerjaar wekelijks twee lestijden bewegingsopvoeding en aan de klassen van de 3e graad één lestijd. Een collega neemt de andere lestijd LO in deze hoogste klassen voor zijn rekening. Het feit dat het bewegingsaanbod in beide afdelingen bijna volledig in handen is van eenzelfde leerkracht, bevordert de verticale opbouw. Ook de afspraken met zijn collega's LO die een erg beperkte lesopdracht hebben in beide afdelingen, dragen bij tot onderlinge afstemming en gradatie. De bewegingslessen gaan door in de nabijgelegen gemeentelijke sportzaal.
Onderwijsorganisatie	
Onderwijsaanbod	De leerkrachten LO werken voor ieder leerjaar een gevarieerd en doelgericht bewegingsaanbod uit gebaseerd op de doelen van het leerplan. De
<i>Referentiekader</i>	planningsinstrumenten vertonen een heldere structuur en getuigen van
<i>Planning</i>	graduele opbouw. Door de planmatige aanpak krijgen de leerlingen voldoende
<i>Evenwichtig en volledig</i>	kansen om hun motorische vaardigheden te ontwikkelen, om zich een gezonde
<i>Samenhang</i>	en veilige levensstijl eigen te maken en om hun zelfkennis en sociale omgang te
<i>Brede harmonische vorming</i>	verfijnen. Vanaf het 3e leerjaar krijgen de leerlingen daarenboven ook
<i>Actief leren</i>	driewekelijks zwemles in Maastricht, gegeven door schoolexterne instructeurs. Het schoolteam bewaakt in mindere mate of hun aanbod en aanpak afgestemd zijn op de verwachtingen van het bewegingsleerplan van het KOV.
	De leerkrachten LO werken volgens maandplanningen waarin ze telkens acht lessen uitwerken rond een bepaald bewegingsthema. De thema's stemmen zij soms af op het buitenschoolse sport- en spelaanbod van SVS of van de gemeentelijke sportdienst. Door de participatie aan het schoolexterne aanbod krijgen de kinderen kansen om in een andere omgeving ervaringen op te doen.
	Zowel bewegings- als persoonsdoelen staan centraal tijdens de lessen LO. Op een geïntegreerde manier is er aandacht voor attitudevorming en voor waarden zoals fairplay, omgaan met winnen en verliezen, respect en verdraagzaamheid. Uit de lesobservatie en het gesprek met de leerlingen blijkt dat de intentionele aandacht voor positieve bekrachtiging een groeimarge kent. Die groeimarge is er ook op het vlak van betrokkenheidsverhogende maatregelen zoals sterker inzetten op gevarieerde, speelse bewegingsactiviteiten en kortere taakspanningsmomenten. Dat kadert tevens in de visie van het leerplan dat LO omschrijft als een 'belevingsleergebied'.

Materieel beheer Uitrusting <i>Leermiddelen</i>	Uit de observatie en uit de inventaris van de leermiddelen blijkt dat de leerkrachten over een ruime sportaccommodatie met voldoende klein en groot sport- en spelmateriaal beschikken. De Zweedse banken, de valmatten en de klimtouwen zijn wel aan vervanging of aan herstelling toe. Het beleid is zich hiervan bewust en onderneemt actie. Ook de ruime speelplaats en de mogelijkheid om spelmateriaal uit te lenen, stimuleren bewegen en spelen. De leerlingen geven wel aan dat ze de ‘speelberg’ missen.
Evaluatie Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief</i>	De leerkrachten LO registreren doelgericht en systematisch een aantal evaluatiegegevens over de motorische competenties. Driemaal per jaar leiden deze gegevens tot een algemene waardering op basis van een vijfpuntenschaal. Bij de beoordeling houden de leerkrachten rekening met de mogelijkheden van de kinderen en met de inspanningen die ze leverden. De algemene beoordeling communiceren zij via het leerlingenrapport, weliswaar onder het leergebied muzische vorming. Dat schept verwarring. Bovendien is het voor de leerlingen en ouders minder transparant hoe de beoordeling tot stand kwam. Enerzijds omdat de leerlingen minder betrokken partij zijn voor, tijdens en na de evaluatie; anderzijds omdat de leerkrachten LO niet participeren aan de structurele oudercontacten. Het gedrag van de kinderen wordt ook gestuurd via straffen en belonen. Het beleid daaromtrent verdient meer transparantie en een kritische reflectie met het oog op een positief groepsklimaat. Bij de evaluatiepraktijk gaat er weinig gerichte aandacht naar de persoonsdoelen (zelfconcept en sociaal functioneren). Bovendien is de evaluatie van het schoolzwemmen niet afgestemd op de leerplandoelen. Er ontbreken ook schoolafspraken om de zwemvorderingen van de leerlingen systematisch in kaart te brengen en daarover te rapporteren. Dat alles maakt de evaluatie- en rapporteringspraktijk voor LO minder evenwichtig.
Begeleiding Leerbegeleiding <i>Beeldvorming</i> <i>Zorg</i>	De leerlingen krijgen veel directe feedback en begeleiding, ook van medeleerlingen. De leerkrachten bieden ondersteuning en moedigen aan zodat ze de vooropgestelde doelen bereiken. Met het oog op welbevinden, succeservaring en de opbouw van een positief zelfbeeld, passen zij hun verwachtingen en aanpak soms aan de mogelijkheden van de kinderen aan. De leerkrachten LO zijn in mindere mate structureel betrokken bij het zorgbeleid. Wanneer ze motorische of gedragsproblemen vaststellen, communiceren zij dat op de eerste plaats met de betrokken klasleerkracht.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde ‘bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne’?

De directeur neemt de taak van lokale preventieadviseur op zich. Een overkoepelend preventieadviseur ondersteunt haar bij de coördinatie van het welzijnsbeleid. Zij treden daadkrachtig op om geformuleerde opmerkingen zo snel mogelijk weg te werken. Om deze op het spoor te komen, baseren ze zich op de besluiten van de verplichte controles. Ze zijn samen met het personeel ook zelf waakzaam voor onveilige of probleemsituaties in de onderwijsomgeving.

In de hoofdvestiging aan de Heirbaan voert de school gefaseerd diverse renovatiewerken uit. Om die reden, maar ook omwille van plaatsgebrek zijn enkele klasgroepen tijdelijk ondergebracht in modulaire units en in het voormalige gemeentehuis. Drie klasgroepen van de lagere afdeling verhuizen weldra naar de vernieuwde klaslokalen op de benedenverdieping van de hoofdvestiging. Daarenboven verwacht het beleid in 2017 de vrijgave van subsidiëeringsmiddelen voor de realisatie van het masterplan. Dat plan omvat de nieuwbouw voor de kleuterafdeling op de speelplaats van de lagere afdeling en de renovatie van het administratief gedeelte.

Deze contextgegevens maken dat de onderwijsinspectie enkele tekorten delibereert. Deze handelen onder meer over de beperkte oppervlakte van de overdekte speelplaats en van de modulaire units in de hoofdvestiging. De school krijgt daardoor een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'. Het schoolbestuur blijft wel verantwoordelijk voor de veiligheid van de onderwijsomgeving, ook tijdens de volgende renovatiefase en de uitvoering van het masterplan.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarden	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• het recht op inzage door de ouders en hun recht op toelichting bij de gegevens die op de leerling betrekking hebben, waaronder de evaluatiegegevens die worden verzameld door de school	ja
• informatie over extra-murosactiviteiten	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja

• het reglement inzake tucht en schending van de leefregels van de leerlingen, met inbegrip van een preventieve schorsing, een tijdelijke uitsluiting of een definitieve uitsluiting en inzake de beroepsprocedure voor de definitieve uitsluiting, inbegrepen het hanteren van redelijke en haalbare termijnen	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend, met inbegrip van de beroepsprocedure	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de afspraken in verband met onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's, leerlingenevaluatie en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad, de schoolraad en de ouderraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
• de vermelding dat bij schoolverandering leerlingengegevens worden overgedragen naar de nieuwe school tenzij, en voor zover de regelgeving de overdracht niet verplicht stelt, de ouders er zich expliciet tegen verzetten na op hun verzoek deze gegevens te hebben ingezien	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Worden de notulen van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift aangelegd en bewaard? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Verloopt het afleveren van de verklaringen aan leerlingen die geen getuigschriften basisonderwijs krijgen, correct? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Sociale en emotionele begeleiding

Doelgerichtheid Alle teamleden plaatsen het welbevinden van de kinderen centraal om hen tot ontwikkeling en leren te brengen. Ze doen dat vanuit een constructieve basishouding en vanuit respect voor hun eigenheid. De link met de schoolvisie is duidelijk. In beide afdelingen dragen diverse preventieve en remediërende initiatieven bij tot een aangenaam leer- en leefklimaat en tot het versterken van de sociale vaardigheden.

In de lagere afdeling leidde het raadplegen van methodieken en van externe expertise tot een onderbouwde visie om pestproblemen te voorkomen en op te lossen. De concretisering gebeurt in overleg en krijgt zijn beslag in het prioriteitenplan. Hierbij is er aandacht voor een transparante planning en voor de kwaliteitscirkel. De leerlingen geven aan dat de onderwijzers echt tijd maken om hen te helpen en naar hen te luisteren. Een overlegorgaan om leerlingen structureel bij schoolontwikkeling en besluitvorming te betrekken, is er niet. Ze geven nochtans blijk van enthousiasme om daaraan te participeren.

Ondersteuning In de kleuterafdeling creëren de kringmomenten veel ruimte voor de kleuters om gevoelens te uiten, samen te genieten (te vieren) en het groepsgevoel te versterken. Diverse school- en klasafspraken zorgen er, net als in de lagere afdeling, voor structuur en een veilig leefklimaat. Bovendien ondersteunt het kindvolgsysteem de systematische aandacht voor het welbevinden en de betrokkenheid van de kinderen en de informatiedoorstroming. In de bovenbouw worden kinderen ook expliciet bevraagd omtrent hun welbevinden. Die informatie vervolledigt het beeld van de klasleerkracht. Uit de gesprekken en de acties opgenomen in de volgfiches, blijkt dat er binnen de begeleiding van kinderen gerichte aandacht gaat naar hun socio-emotionele welzijn en dat de aandacht voor positieve kindkenmerken groeit.

Het team van de lagere afdeling investeert veel energie in de organisatie van acties om pesten te voorkomen en in de communicatie hierover. De gedragenheid door het hele team, de aansturing door een kerngroep en de actieve medewerking van de zesdeklassers ondersteunen de uitwerking van het beleid. De doelgerichte lessen en de klasoverschrijdende initiatieven versterken bovendien de sociale vaardigheden van de kinderen. De herstelgerichte aanpak ondersteunt het team bij het gelijkgericht omgaan met pestsituaties.

Doeltreffendheid De verzamelde data informeren het team over de doeltreffendheid van initiatieven. Ook op de personeelsvergaderingen maakt het team systematisch tijd voor zelfreflecties. De onderwijzers getuigen van duidelijke effecten: de kinderen ontwikkelen een gevoelensstaal en leren beter omgaan met diversiteit en groepsdruk. Dat resulteert in een beter klas- en schoolklimaat en legt een belangrijke basis voor de motivatie van kinderen als motor van het leerproces.

Ontwikkeling Recente initiatieven illustreren de dynamiek van het team op het vlak van de sociale en emotionele begeleiding. Voor de implementatie van de schoolprioriteit daaromtrent, is een traject gepland dat systematisch geëvalueerd en bijgestuurd wordt. De kerngroep nam initiatief om zich te vormen en zorgt voor doorstroming van de inzichten naar alle onderwijzers. Zowel externe nascholingen, interne kennisdeling als inspirerende bronnenmaterialen schragen het ontwikkelingsproces. De zorgcoördinator volgde eveneens nascholing om haar coachende rol optimaal te kunnen vervullen, ook bij zorgvragen op socio-emotioneel vlak.

4.2 Rapporteringspraktijk

Doelgerichtheid Het schoolteam hecht veel belang aan een open communicatie met alle kindbetrokkenen, in het bijzonder met de ouders. Een aantal formele en informele schoolafspraken sturen de rapporteringspraktijk aan. Die zorgen ervoor dat de meeste ouders via diverse kanalen (leerlingenwerk, ouder- en schoolpoortcontacten, rapport, agenda, ...) en op gezette tijden informatie krijgen over de ontwikkeling van hun kind. Bij 'zorgsituaties' met kinderen speelt het team kort op de bal en organiseert het overleg. Dat gebeurt zowel op initiatief van de school als op vraag van de ouders.

Uit het pedagogisch project en de onderwijspraktijk blijkt het belang dat de teamleden hechten aan een brede ontwikkeling van kinderen. De kleuteronderwijzers trekken deze visie door in het kijken naar en rapporteren over kleuters. In de lagere afdeling ligt bij de rapporteringspraktijk het accent veeleer op kennis en attitudes; minder op vaardigheden. Dat blijkt onder meer uit de beperkte communicatie over de (muzisch-)creatieve en motorische competenties van kinderen. Ook de productieve taalvaardigheden (spreken, creatief of functioneel schrijven) zijn in de rapporteringspraktijk ondergewaardeerd.

Ondersteuning Intentionele en occasionele klasobservaties en formele evaluaties leveren input voor de rapporteringspraktijk. In beide afdelingen stroomlijnt het digitale kindvolgsysteem de registratie en schoolinterne doorstroming van observatie- en evaluatiegegevens. Ook relevante informatie vanuit de oudercontacten en het zorgoverleg krijgt hierin een plaats. Er zijn weinig inhoudelijke richtlijnen om de voorbereiding van de oudercontacten gelijkgericht aan te sturen. Het beleid rekent op de professionaliteit van de teamleden. Nieuwe leerkrachten worden wel ondersteund door de (parallel)collega of de directeur.

De kinderen krijgen veel directe feedback over hun kennen, kunnen en zijn. Die is veelal bevestigend en stimulerend. De aandacht voor ouderparticipatie en de 'lage schooldrempel' ondersteunen de informele en directe rapportering naar de ouders, zeker in de kleuterafdeling. Dat neemt niet weg dat in deze afdeling de kansen voor de ouders beperkt zijn om op gezette tijden een formeel gesprek aan te gaan over de ontwikkeling van hun kind. In de lagere afdeling daarentegen zijn er structureel heel wat individuele contactmogelijkheden. Ook het trimestrieel rapport en de toetsen die ter inzage mee naar huis gaan, bieden heel wat informatie en vormen vaak het uitgangspunt voor de oudercontacten. Binnen het ondersteuningsproces van leerlingen met specifieke onderwijsnoden heeft de school aandacht voor gedifferentieerde rapportering waarover ze transparant communiceert.

Doeltreffendheid Het team staat in mindere mate stil bij de doeltreffendheid van zijn rapporteringspraktijk. Het vraagt hieromtrent ook weinig formele feedback aan de kinderen zelf of aan de ouders. In de lagere afdeling is de schriftelijke rapportering vooral gebaseerd op productgerichte evaluatiegegevens en minder op het ontwikkelingsproces van het kind. Sommige onderwijzers compenseren dat deels via 'kindgesprekken' waarmee ze de leerlingen ook stimuleren tot zelfreflectie. Voor de minder meetbare leergebieden en domeinen is de rapporteringspraktijk weinig representatief voor het aangereikte onderwijsaanbod. De benaming van de leergebieden en domeinen is bovendien niet altijd afgestemd op het leerplan.

Ontwikkeling Naar aanleiding van het M-decreet ontwikkelde het team recent een doelenrapportering voor kinderen met een aangepast traject. Het legt daarmee een belangrijke basis voor de ontwikkeling van een positief zelfbeeld van deze leerlingen. Tevens ondersteunt dat initiatief de concrete beeldvorming en de uitwerking van een gradueel traject, ook over de leerjaren heen. Belangrijke principes van datzelfde decreet zoals het zorgcontinuüm en het handelingsgericht werken, zijn tevens geïntegreerd in het (nieuwe) digitale kindvolgsysteem. De zorgcoördinator ondersteunt de ontwikkeling van de teamleden om er efficiënt en gelijkgericht mee aan de slag te gaan. Het driewekelijks overleg creëert daartoe ruimte.

Het team is zich ervan bewust dat de rapporteringspraktijk op een aantal vlakken voor verbetering vatbaar is. Het beschikt daartoe over voldoende zelfkritisch vermogen en is geëngageerd om er een schoolprioriteit van te maken.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

- Leiderschap** De directeur maakt werk van gedeeld leiderschap en voelt zich daarbij gesteund door het kernteam en de werkgroepen. Ze staat dicht bij de kinderen, de ouders en de teamleden. Het schoolteam spreekt zijn grote waardering uit voor haar inzet, open communicatie en toegankelijke en menselijke opstelling. Ze voelen zich gewaardeerd en samen met de cohesie die de directeur binnen het team bewerkstelligt, verhoogt dat hun welbevinden. De directeur zorgt voor een goede schoolorganisatie en neemt zowel het financieel en materieel als het pedagogisch en personeelsbeleid ter harte. Ondanks de beperkte omkadering en de opeenvolgende renovatiedossiers die ze samen met het schoolbestuur de voorbije jaren en ook nu nog behartigde (t), slaagt ze erin om de school ook op onderwijskundig vlak in ontwikkeling te houden. Daarbij kiest zij voor de weg van de geleidelijkheid en geeft zij het nodige vertrouwen. Toch bewaakt ze op informele en formele wijze de uitgezette koers en de naleving van schoolafspraken. Ze houdt via doorloop- en klasbezoeken en tijdens overlegmomenten en (functionerings)gesprekken de vinger aan de pols. Zij schoolt zich bij, deelt haar expertise en kan rekenen op een ruime inzet van het team. De doeltreffendheid van het beleid op het niveau van de scholengemeenschap is voor De Bolster momenteel beperkt. Een gebrek aan wederzijds vertrouwen en respectvolle en transparante communicatie en participatie ligt aan de basis.
- Visieontwikkeling** Het schoolteam actualiseerde recent en vanuit overleg het eigen pedagogisch project en de zorgvisie van de school. Het team communiceert op een heldere wijze de krachtlijnen waar het voor gaat. De schoolvisie vormt een effectieve leidraad voor de school- en klaswerking. Het team selecteert waardevolle onderwijskundige prioriteiten die de schoolontwikkeling doelgericht aansturen.
- De teamleden stellen de meerwaarde van een aantal plannings- en registratiesystemen en van de verschillende referentiekaders in vraag. Sommige administratieve taken voeren zij uit om 'in orde' te zijn en om te voldoen aan de verwachtingen. Het vormt een uitdaging om op het niveau van de school en de scholengemeenschap de planlast bespreekbaar te maken en vanuit overleg en participatie de minimale verwachtingen helder te stellen.
- Besluitvorming** De directeur realiseert een schoolklimaat waarbinnen teamleden ruimte krijgen voor inspraak. Hiertoe richtte zij een aantal structuren op die de schoolinterne samenwerking en communicatie ondersteunen. Zo komen de klasleerkrachten en de zorgcoördinator regelmatig samen om de leerbegeleiding te plannen en praktisch te organiseren. Ook de kernteam- en personeelsvergaderingen, het werkgroepenoverleg en de overlegmomenten tussen (parallel)collega's ondersteunen de informatiedoorstroming en participatieve besluitvorming. Alle teamleden zijn zeer betrokken op de schoolwerking.

- Kwaliteitszorg** Het schoolteam werkt planmatig aan schoolontwikkeling op basis van een gestructureerd prioriteitenplan. Dat maakt duidelijk hoe het team een gedoseerd aantal vernieuwingen implementeert op korte of langere termijn. Zowel op het kernteam als tijdens de personeelsvergaderingen maken de teamleden tijd voor (tussentijdse) evaluaties van schoolacties. Indien wenselijk stuurt het beleid de planning of de aanpak bij.
- Voor de kwaliteitsbewaking en -zorg verzamelt het schoolteam op verschillende niveaus gegevens omtrent de effecten van het onderwijs op het leren van de kinderen. Analyses op leerling- en klasniveau leiden tot doelgerichte begeleidingsinitiatieven en verbeteracties. Op schoolniveau is er een groeimarge wat de interpretatie en analyse van de (genormeerde) outputgegevens betreft. Dat geldt ook voor de uitbouw van een breed en cyclisch kwaliteitszorgsysteem vanuit een gedragen visie.
- Talenbeleid** Hoewel het schoolteam nog geen formeel talenbeleid voert, zijn er in de school een aantal initiatieven herkenbaar die hiervoor de basis kunnen vormen. Zo probeert het schoolteam de talige noden van de leerlingen te zien. De leerkrachten zorgen in groeiende mate voor een klasklimaat en een klasinrichting waarin de leerlingen met talige noden zich veilig voelen. Ze zoeken naar werk- en groeiperingsvormen om ook deze leerlingen voldoende aan bod te laten komen tijdens het onderwijsleerproces. De leerkrachten hanteren bovendien een stimulerende begeleidingsstijl die de communicatie en de interactie tussen de leerlingen bevordert. Voor leerlingen met bijzondere (talige) noden past het team sticordi-maatregelen toe, ook bij de evaluatiepraktijk. Het schoolteam probeert met de ouders, zowel schriftelijk als mondeling, op een heldere en verstaanbare wijze te communiceren.
- GOK- en zorgbeleid** Het schoolteam baseert zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid op de analyse van data die de meest relevante noden van leerlingen(groepen) in kaart brengt. De school heeft een correct beeld van het aantal leerlingen dat vanuit het 1e leerjaar doorstroomt tot het 6e leerjaar zonder leerachterstand op te lopen. Ze zet gerichte acties op om de doorstroom te bevorderen. Het schoolteam heeft een visie over de wijze waarop het zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid vorm wil geven. Het team organiseert de acties op leerling- en groepsniveau vanuit operationele doelen die aansluiten bij de noden van de leerlingen. De schoolorganisatie zorgt er in toenemende mate voor dat het team de vooropgestelde doelen binnen het zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid bereikt. De acties die het schoolteam uitwerkt, sluiten aan op de vooropgestelde doelen. Hierbij is er ook aandacht voor kleuterparticipatie. Het team evalueert de effecten van de acties binnen het zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid vooral op kindniveau. Het schoolteam heeft in zijn professionaliseringsbeleid aandacht voor de deskundigheidsbevordering van de teamleden met het oog op het schooleigen zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerkrachten LO beschikken over een ruime sportaccommodatie en stemmen hun aanbod af op het leerplan lichamelijke opvoeding en op elkaar.
- Het team van de kleuterafdeling creëert op een voorbeeldige wijze een krachtige leeromgeving die nauw aansluit bij de leef- en belevingswereld van de kleuters. In de klaswerking is er op een geïntegreerde manier aandacht voor hun motorische ontwikkeling.
- De kleuteronderwijzers hebben zowel occasioneel als intentioneel aandacht voor wiskundige initiatie. Ze leveren inspanningen om doel- en kindgericht te werken en om het wiskunde-aanbod te versterken.
- De onderwijzers realiseren een volledig en gegradeerd aanbod voor wiskunde. Ze volgen de wiskundige ontwikkeling van leerlingen systematisch en breed op en benutten de evaluatiegegevens.
- In de lagere afdeling kennen de wiskundelessen een gestructureerde opbouw en groeit de aandacht voor inzichtelijk en betekenisvol wiskundeonderwijs.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- In beide afdelingen nemen de leerkrachten hun taak van 'eerstelijnszorgverstreker' ter harte, ook voor de leergebieden in de focus.
- Heel wat preventieve en remediërende school- en klasinitiatieven ondersteunen in beide afdelingen het socio-emotionele welzijn van de kinderen. Hun welbevinden is voor de leerkrachten een belangrijke hefboom voor ontwikkeling.
- De onderwijzers werken op een gelijkgerichte manier aan de uitbouw van een afdelingsbrede aanpak om pesten te voorkomen en aan te pakken. Dat leidt tot positieve effecten.
- In beide afdeling stroomlijnt de rapportage binnen het kindvolgsysteem de interne communicatie over de ontwikkeling van de leerlingen.
- In de lagere afdeling krijgen de ouders via diverse kanalen en op gezette tijden heel wat informatie over de ontwikkeling van hun kind.

Wat betreft het algemeen beleid

- Onderwijskundige overleg- en samenwerkingsstructuren ondersteunen het gedeeld leiderschap en de gezamenlijke schoolontwikkeling.
- In het transparant en gedoseerd prioriteitenplan zet het schoolteam waardevolle ontwikkelingstrajecten uit volgens het principe van de geleidelijkheid.
- De directeur maakt werk van teamvorming, inspraak en van een open communicatie met het oog op het welbevinden van de teamleden. Ze neemt een brede waaier aan beleidstaken ter harte.
- De geactualiseerde schoolvisie geeft richting aan het school- en klasleven en wordt helder gecommuniceerd.
- De leerkrachten staan stil bij de effecten van hun onderwijs; ze baseren zich op relevante outputgegevens die ze analyseren. Dat stuurt de zorgwerking en leidt tot doelgerichte verbeteracties.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerkrachten kunnen aan de kinderen meer exploratie- en oefenkansen geven om de inzichten van meten en metend rekenen en meetkunde beter vast te zetten.
- De kleuteronderwijzers kunnen de leerplandoelen (van wiskundige initiatie) gebruiken om meer structuur te brengen in hun observatie- en rapporteringspraktijk.
- De onderwijzers kunnen de leerbegeleiding voor wiskunde optimaliseren door flexibel en creatief om te gaan met de inzet van de ondersteuningsleerkrachten.
- Tijdens de lessen LO kan meer aandacht gaan naar gevarieerde en speelse bewegingsactiviteiten, kortere taakspanningsmomenten en positieve bekrachtiging.
- De leerkrachten LO kunnen de evaluatie- en rapporteringspraktijk in beide afdelingen sterker uitwerken. Ze kunnen beter betrokken worden bij de structurele oudercontacten en het zorggebeuren.
- Het aanbod, de aanpak en de evaluatie- en rapporteringspraktijk van het schoolzwemmen kunnen beter afgestemd worden op het leerplan.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De kleuteronderwijzers kunnen de communicatie naar ouders over de ontwikkeling van hun kind versterken.
- De onderwijzers kunnen de domeinen spreken en (creatief of functioneel) schrijven en het leergebied muzische vorming een volwaardige plaats geven binnen de rapporteringspraktijk en de beoordelingscriteria transparant maken.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het kernteam kan een coherent en cyclisch kwaliteitszorgsysteem ontwikkelen en in functie hiervan beschikbare outputgegevens ten volle benutten.
- Om de planlast voor de teamleden te beperken, kan de directeur het gesprek hierover op het niveau van de scholengemeenschap op de agenda plaatsen en verwachtingen daaromtrent helder stellen.
- Alle schoolinterne en bovenschoolse onderwijsbetrokkenen kunnen een actieve bijdrage leveren om het wederzijdse vertrouwen te herstellen. Ze kunnen werk maken van een respectvolle en transparante communicatie en van participatie.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het **kleuteronderwijs** en het **lager onderwijs**.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Hilde VANDERLOCHT de inspecteur-verslaggever	Anja COUN de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	